

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/92/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816216678
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3816216678.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alice Beňovej a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a JUDr. Ivety Anderlovej v spore žalobcu Q. K., a.s., so sídlom Q., F. XXX/A, I.: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. F. B., U., s.r.o., so sídlom Q., L. XX, I. XX XXX XXX, proti žalovanému L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. XX. J. XX/X, W., o zaplatenie 616,44 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 18. januára 2018, č. k. 16Csp/108/2016-61 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie 616,44 Eur s príslušenstvom. Výrokom II. žalovanému voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia 616,44 Eur s príslušenstvom s odôvodnením, že dňa 23.04.2008 bola medzi veriteľom U. banka, a.s. a žalovaným uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť v splátkach, pričom v dobe od uzatvorenia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi U. bankou, a.s. a žalovaným ako nepodnikateľom dňa 23.04.2008 bola uzatvorená zmluva o úvere, v ktorej bola dohodnutá výška úveru 20.000,- Sk, výška mesačnej splátky 709,-Sk, počet mesačných splátok 60, dátum prvej platby do 23.05.2008, dátum konečnej splatnosti 23.04.2013, úroková sadzba 26%, celková výška nákladov 15.884,85 Sk, RPMN 29,33%. Listom zo dňa 13.07.2009 U. banka, a.s. zaslala žalovanému výzvu na splatenie úveru z dôvodu, že keďže podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok, stáva sa jeho úver k 13.07.2009 predčasne splatným v celom rozsahu, pričom dlžná suma predstavuje z titulu dlžnej istiny 616,44 eur, z titulu úrokov 70,93 eur, poplatkov za upomienky 38,18 eur a poistného 10,86 eur. Zároveň bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 dní od doručenia uvedenej výzvy. Vymáhaná pohľadávka bola postúpená od spoločnosti U. K. s.r.o. na Q. I. s.r.o. a následne na spoločnosť Q. K. a.s., teda žalobcu. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; § 52 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 112 Občianskeho zákonníka; § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie uviedol, že po zhodnotení zisteného vyššie uvedeného skutkového stavu dospel k záveru, že žalobu žalobcu je potrebné zamietnuť ako nedôvodnú v celom rozsahu, nakoľko podľa názoru súdu ide o premlčaný nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Po zhodnotení zisteného skutkového stavu mal súd za to, že pôvodný veriteľ U. banka a.s. Q. a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom z právneho hľadiska ide o spotrebiteľský úver, ktorý poskytol pôvodný veriteľ U. banka, a.s. žalovanému podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Nebolo sporné, že žalovaný tento úver riadne nesplácal, preto žalobca využil svoje zmluvné oprávnenie a zosplatnil celý záväzok žalovaného ku dňu 13.7.2009 v celkovej výške nesplatennej istiny 616,44 eur s prísl., pričom dlh z titulu uvedeného úveru ku dňu 13.7.2009 predstavoval 736,41 eur. Uvedené dojednanie zosplatiť úver je obsiahnuté v Obchodných

podmienkach, a to v čl. 5 s názvom Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenia ZoÚ, a to v bode 5.2.. Dňa 14.7. 2009 mohol teda pôvodný veriteľ, resp. jeho právny nástupca po prvýkrát úspešne uplatniť svoj nárok zo spotrebiteľskej zmluvy na súde. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku žalobcovi ako právnomu nástupcovi veriteľa márne uplynula dňa 14.7.2009. V zmysle citovaných zákonných ustanovení súd ex offo prihladol v posudzovanej spotrebiteľskej veci na uplynutie premlčacej doby a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, pretože žalobca náležite uplatnil svoj nárok na súde v tomto súdnom konaní až 28.12.2016. V konaní nebolo sporné, že pred podaním žaloby na súd pôvodný veriteľ U. banka, a.s. podala žalobu na rozhodcovský súd 10.12.2010, pričom rozhodcovský súd rozhodol rozhodcovským rozsudkom spis. zn. 1BC 12100374 dňa 2.3.2012, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 16.5.2012. Vo vyššie uvedenom exekučnom konaní bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na základe citovaného rozhodcovského rozsudku zamietnutá pre neplatnú rozhodcovskú doložku s tým, že predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, pre neplatnosť rozhodcovskej doložky, nebolo možné považovať za spôsobilý exekučný titul. Je teda zrejmé, že rozhodcovský súd - Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej a.s. Bratislava, nemal právomoc vo veci uplatneného práva žalobcu konať a rozhodnúť. V tomto zmysle preto podľa názoru súdu po dobu konania na rozhodcovskom súde i počas exekučného konania nemožno považovať za dobu, počas ktorej premlčacia doba uplatneného práva žalobcu neplynula, spočívala. Ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka pre takýto následok totiž vyžaduje, aby si veriteľ uplatnil svoje právo na súde alebo u iného príslušného orgánu, čo je potrebné vykladať tak, že k uplatneniu práva veriteľom musí prísť na orgáne, ktorý je právomocný vo veci uplatneného práva veriteľa konať a rozhodnúť. Nemusí ísť vždy o príslušný orgán v zmysle pravidiel, miestnej, vecnej a funkčnej príslušnosti ale orgán, na ktorom došlo k uplatneniu práva veriteľa musí mať vždy právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Keďže podmienky § 112 Občianskeho zákonníka v danej veci splnené neboli, preto k spočívaniu uplatneného práva žalobcu nedošlo a premlčacia doba márne uplynula dňa 14.7.2012, a keďže žaloba bola riadne podaná na súd a nárok uplatnený 28.12.2016, súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania /obdobný názor zaujal i KS v Trenčíne sp. zn. 5Co 337/2015 zo dňa 25.11. 2015, spis. zn. 5Cosr 1/2017-96 z 9.8.2017. Za premlčané súd považoval i nároky na zaplatenie dohodnutých úrokov i úrokov z omeškania, a to v zmysle § 110 ods. 3 Obč. zákonníka, preto súd i v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 218 ods. 1 veta druhá CSP. V predmetnej veci bola žalovaný v celom rozsahu úspešný, preto by mu prináležala plná náhrada trov konania voči žalobcovi, no keďže si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a zo spisu nie je zrejmé, že by mu nejaké trovy konania vznikli, súd mu náhradu trov konania v celom rozsahu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žalobca v prvom rade poukázal na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky pod vedením predsedníčky I. L. na verejnom zasadnutí pléna 7. februára 2018 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016 o návrhu Okresného súdu Košice II o súlade § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tak, že Ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V zmysle vyššie uvedeného súd nemôže prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, oslabenie nároku zo spotrebiteľskej zmluve, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku. Žalovaný sa k samotnej žalobe nevyjadril, neuviedol žiadne dôkazy na svoju obranu, nežiadal vykonať žiadne dôkazy, bol v konaní úplne pasívny z toho dôvodu nie je možné, aby mu súd poskytol ochranu s poukazom na vyššie uvedené. Žalobca mal ďalej za to, že výklad a aplikácia ustanovenia § 112 OZ spôsobom, ktorý nepripúšťa spočívanie premlčacej doby v situácií, keď účastník právneho vzťahu uplatní svoje právo na rozhodcovskom súde v zmysle rozhodcovskej doložky, ktorá je však neskôr v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vyhlásená za neplatnú, je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže by tým došlo k faktickému sťaženiu, resp. úplnému zmareniu možnosti oprávnenej osoby domáhať sa svojho práva na súde. Odo dňa podania žaloby na Rozhodcovský súd premlčacia doba prestala plynúť a začala spočívať v zmysle § 112 OZ a spočívala až do právoplatnosti Uznesenia o zastavení exekučného konania. Pričom po právoplatnosti tohto Uznesenia premlčacia doba začala opäť plynúť a to až do momentu podania žaloby o zaplatenie na Okresný súd Trenčín sp. zn. 23Csp/143/2016. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, žalobca sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením nálezu Ústavného súdu II.ÚS 499/2012, ktorý rieši obdobnú skutkovú a právnu situáciu: „V zmysle § 21 ods. 1 rozhodcovského zákona je to v prvom rade rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený posudzovať platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) a tým aj svoju vlastnú právomoc. Z okolností

prerokúvanej veci je zrejmé, že rozhodcovský súd po preskúmaní okolností konkrétnej veci svoju právomoc uznal, čím uznal aj platnosť rozhodcovskej doložky, ktorá túto právomoc zakladá. Právomoc rozhodcovského súdu má oprávnenie skúmať len samotný rozhodcovský súd, a to v konaní vedenom pred rozhodcovským súdom. Podľa právneho názoru žalobcu bola rozhodcovská doložka dojednaná v zmluve platne. Táto bola dojednaná v článku 3, bod 7 zmluvy o úvere. Poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09.11.2016 vo veci C42/15, z ktorého vypláva, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Žalobca v tomto poukazuje na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje odkaz na Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky ako aj na Sadzobník poplatkov a iné dokumenty U. banky, a.s.. Vzhľadom na všetky vyššie uvádzané skutočnosti navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie alternatívne, aby rozhodol tak, že žalobe sa vyhovie v celom rozsahu. Žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 /keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem/ v spojení § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

4. Jediným dôvodom zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie bolo premlčanie uplatnenej pohľadávky, ku ktorému súd prvej inštancie prihliadal ex offo podľa v tom čase účinného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Dňa 7.2.2018 však Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci PL. ÚS 11/2016 vyhlásil nález, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ustanovenie, ktoré nie je v súlade s ústavou, stráca účinnosť dňom uverejnenia nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 3, ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky).

5. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bolo ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinné a súd bol povinný toto ustanovenie aplikovať. Napriek tomu nález Ústavného súdu SR treba vnímať tak, že ním bol vyhlásený od počiatku existujúci nesúlad napadnutého ustanovenia s Ústavou SR. Nález ústavného súdu - okrem toho, že je právnym dôvodom neúčinnosti nesúladného ustanovenia zákona (ex nunc, od publikovania nálezu v Zbierke zákonov SR) - predstavuje tiež interpretáciu dotknutých ustanovení ústavy (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) v tom zmysle, že ich treba vykladať inak než ich vyložil zákonodarca pri prijímaní nesúladného ustanovenia zákona (v tomto prípade to znamená, že prihliadanie na premlčanie bez námietky strany je v rozpore s týmito ustanoveniami ústavy). Súdny sú pri rozhodovaní viazané nielen zákonom, ale aj ústavou (čl. 144 ods. 1 Ústavy SR). Teda postup súdu prvej inštancie, ktorý v prejednávanej veci použil ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, bol síce v súlade s vtedy účinným zákonom, avšak v rozpore s ústavou, konkrétne s vtedy účinnými ustanoveniami čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Takýto protiústavný postup (aj keď išlo o postup v zmysle zákona) predstavuje porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

6. Odvolací súd dáva do pozornosti aj uznesenie (zjednocujúce stanovisko) pléna Ústavného súdu SR z 11. októbra 2006 sp. zn. PLz. ÚS 1/06, kde bola riešená otázka okamihu hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu a kde ústavný súd okrem iného konštatoval, že hmotnoprávne účinky nálezu vo vzťahu ku konaniam, ktoré ešte neboli právoplatne skončené, nastávajú ex tunc, teda na ustanovenie zákona, ktoré bolo v nesúlade s ústavou, sa hľadí, akoby nebolo nikdy súčasťou právneho poriadku.

7. Pokiaľ by súd prvej inštancie neaplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., bez vznesenia námietky premlčania druhou stranou by musel vec posúdiť de facto rovnako, ako keby k premlčaniu nedošlo - teda tak, ako tvrdil žalobca v odvolaní (aj keď z iných dôvodov).

8. Z uvedených dôvodov pre protiústavnosť ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré aplikoval súd prvej inštancie, nemohol odvolací súd potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bolo potrebné nesprávny (hoci v tom čase zákonný) procesný postup súdu prvej inštancie napraviť. Odvolací súd nemohol napraviť tento nedostatok sám zmenou napadnutého rozsudku. Aj keď v odôvodnení napadnutého rozsudku sa uvádza, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie viacerými listinnými dôkazmi (uvádzajú sa tam prakticky všetky listiny založené v súdnom spise), tieto listinné dôkazy súd prvej inštancie skutkovo a právne nevyhodnotil v takej miere, aby bolo možné rozhodnúť vo veci samej, ale vyhodnocoval ich len v rozsahu potrebnom pre zistenie

premlčania. Vykonanie dokazovania, resp. jeho doplnenie tak, aby bolo podkladom pre rozhodnutie vo veci samej, by nebolo účelné vzhľadom na minimálny rozsah dokazovania (vrátane vyhodnotenia dôkazov) vykonaného súdom prvej inštancie. Bol preto daný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vyhodnotí dôkazy vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu zo zmluvy o úvere, pričom sa vysporiada aj s námietkami žalobcu, ktoré uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolaní.

10. Vzhľadom k tomu, že výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie je súvisiacim výrokom (§ 379 písm. a/ CSP), odvolací súd súčasne so zrušením výroku vo veci samej zrušil aj výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

11. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).